

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa,6.....maja 2009 r.

RPO-580595-X/08/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani
EWA KOPACZ

MINISTER ZDROWIA

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że Rzecznik Praw Obywatelskich zapoznał się z opracowaniem Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Krakowie pt „Informacja o wynikach kontroli żywienia i utrzymania czystości w szpitalach publicznych” (Nr 9/2009/P08141/LKR - marzec 2009 r.). NIK zbadała dokładnie dwanaście szpitali publicznych w sześciu województwach. Kontrolę uzupełniono badaniem ankietowym w 125 losowo wybranych szpitalach w całej Polsce.

Kontrola wykazała, że jakość żywienia w szpitalach jest wciąż niezadowalająca i nie zawsze zależy od wydatków, które szpital ponosi na wykonywanie tych zadań. W dużej mierze wpływ na dobrą jakość żywienia ma aktywne poszukiwanie i wdrażanie przez zarządy szpitali nowych, często tańszych i bardziej profesjonalnych rozwiązań. Żywienie pacjentów miało podobne mankamenty, niezależnie od tego, czy przygotowywały je firmy zewnętrzne, czy pracownicy szpitali. Chociaż posiłki w kontrolowanych szpitalach miały odpowiednią wartość kaloryczną nie zapewniały odpowiedniej wartości odżywczej - w diecie stwierdzono stosowanie wędlin niskiej jakości, niedobory produktów zbożowych i nabiału, nadużywanie soli, nikłe stosowanie warzyw i owoców. Nie zapewniono też bezpieczeństwa mikrobiologicznego posiłków. Przystarały i nieefektywny był też system rozdzielania i przewożenia żywności - w niepodgrzewanych wózkach i ogólnodostępnych windach posiłki narażone były na wychłodzenie i zabrudzenie. Dyrekcje większości szpitali nie interesowały się żywieniem pacjentów i właściwym wykorzystaniem wiedzy dietetyków. W ocenie NIK, wiele do życzenia pozostawia gospodarowanie pieniędzmi przeznaczonymi na wyżywienie pacjentów. Sytuację tę można zmienić stosunkowo niewielkim nakładem środków. Decydujący wpływ na jakość żywienia w szpitalu ma nie tyle stan finansów placówki, lecz organizacja pracy i właściwe zarządzanie wydatkami.

Zła organizacja pracy szpitali oraz niewystarczające zainteresowanie personelu szpitali wyżywieniem chorych prowadzi niejednokrotnie do głodowania pacjentów. Przymusowych głodówek - z winy personelu medycznego lub po prostu braku świadomości - doświadczają chorzy niewłaściwie odżywiani. Jak wynika z treści artykułu Pawła Walewskiego pt. „Dieta kres” zamieszczonego w tygodniku „Polityka” Nr 4 z dnia 24 stycznia 2009 r. (kopia artykułu w załączeniu), „co trzeci chory przyjęty do szpitala w Polsce wykazuje objawy niedożywienia, ale w czasie hospitalizacji stan ten u 70 proc. pacjentów pogarsza się”. (..) „W uczelniach medycznych powstał oddzielny kierunek studiów dla dietetyków. Jednak absolwenci tych wydziałów z coraz większym trudem znajdują zatrudnienie w szpitalach, a jeśli nawet jakiś wspaniałomyślny dyrektor zaoferuje im etat, to i tak czują się niepotrzebni, nie znajdując żadnego porozumienia z lekarzami”. W świetle zaprezentowanych w tym artykule wypowiedzi specjalistów, „szpitalna dieta pozostaje poza kontrolą”, a „lekarze nie mają nawyku, by wraz z plikiem recept dać choremu instrukcję, jak się powinien odżywiać”. „Niewielu jest doświadczonych w tej materii lekarzy”.

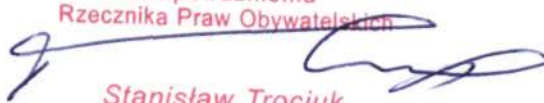
W „Informacji o wynikach kontroli żywienia i utrzymania czystości w szpitalach publicznych”, Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła rekomendacje dla szpitali publicznych w zakresie poprawy jakości żywienia, w zakresie skuteczności kosztowej i efektywności oraz rekomendacje dla szpitali udzielających zamówień publicznych.

Zważywszy na fakt, że działania w kontrolowanym obszarze należą do kompetencji Ministra Zdrowia, Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła również rekomendacje dla Ministra Zdrowia. NIK wnosi o opracowanie i wdrożenie standardów żywienia i utrzymania czystości w szpitalach, z określeniem jednolitych zasad kontroli tych usług, oraz zapewnienie egzekwowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia właściwego standardu usług pozamedycznych od szpitali, z którymi zawiera kontrakty.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionego problemu oraz opinii prezentowanych w omawianym artykule prasowym. Zobowiązany będę za poinformowanie Rzecznika o stanowisku Pani Minister w kwestii rekomendacji NIK skierowanych do Ministra Zdrowia oraz o działaniach i zamierzeniach resortu zdrowia w sprawie zmiany opisanego w wymienionych materiałach stanu w zakresie żywienia pacjentów i utrzymania czystości w szpitalach.

Z poważaniem

Załącznik - 1

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich